

להושיט יד לשלום

"ועתה לכה נכרתה ברית, אני ואתה, והיה לעד ביני ובינך" (לאמד)

לבן הארמי רדף אחרי יעקב אבינו והתנכל לו להרגו, כפי שאנו אומרים בהגדה של פסח "שפרעה לא ביקש להרוג אלא את הזכרים ולבן ביקש לעקור את הכל"!!! נגלה אליו הבורא והזהירו אזהרה חמורה. אף יעקב אבינו הוכיחו על פניו ולבן הארמי הציע "ועתה לכה נכרתה ברית, אני ואתה, והיה לעד ביני ובינך".

יעקב אבינו ניא את להצעה "ויקח יעקב אבן וירימה מצבה. ויאמר יעקב לאחיו ליקטו אבנים, ויקחו אבנים ויעשו גל". ויאמר לבן ליעקב עד הגל הזה ועדה המצבה". ויאמר יעקב לאחיו - מפרש רש"י - הם בניו, שנהיו לו כאחים ועורוהו בעת צרה ובמלחמה, ולמדנו מכאן משמעותה של אחווה: אה אינו נבחן בעת שמחה והרווחה! העשיר, כידוע, רבים מכריו. אה הוא מי שעוזר בצרה, ולא רק בצרה אלא גם במלחמה.

הרמב"ן וצ"ל מפרש כי "אחיו" הנזכרים כאן הם אחיו של לבן הנזכרים לעיל "ויקח לבן את אחיו עמו וירדוף אחרי יעקב". אבל המהר"ל מפראג וצ"ל לא מקבל דעה זו מפני "שאינו זה דרך כבוד שיאמר יעקב לאחריהם שיעשו מלאכה זו" של ליקוט אבנים. לפיכך נראה לו פירוש רש"י שלא אמר כן אלא לבניו שהיו נכונים לעזור לאביהם הגדול בכל עת.

אבל הנצי"ב מוולוז'ין וצ"ל שאל שאלה נפלאה: אם ליקוט אבנים הוא מלאכה מפרכת שאין להטילה על זרים, מדוע הטילה על ילדיו כאשר היו לו עבדים למכביר?! הן זה תפקיד העבדים לעזור ולעמוד בכל עבודה שתוטל עליהם?! ותשובתו מאלפת...

יעקב אבינו ע"ה עמד פנים אל פנים מול גדול הנוכלים - לבן הארמי, שהתנכל 20 שנה!!! לעצמו ובשרו בכפיות טובה שאין כדוגמתה. מכר את בנותיו כשבויות חרב, הבטיח את האחת ונתן את האחרת, החליף את המשכורת עשרת מונים, ולבסוף רדף כדי להשמיד, להרוג ולאבד את התנו, את בנותיו ואת נכדיו!!!!

עובד אלילים, שפל האנשים, שאינו בוש להודות שביקש להרע ולשפוך דם, ורק התגלות אלוהית ואזהרה חמורה מנעו אותו ולבסוף עורנו מעו פניו לומר "הבנות בנותי והבנים בניי והצאני צאני וכל אשר אתה רואה לי הוא!!!".

זכור לי כיצד ראש הישיבה מרן הגרא"מ שך וצ"ל היה מתפעל ואומר בשם החפ"ץ חיים וצ"ל: יעקב אבינו צועק "מה פשעי ומה חטאתי כי דלקת אחריי", ונבל זה אומר "איני חייב לך תשובה, הכל שלי!" וברוב טובו מציע הוא כריתת ברית...

מה היינו אנו אומרים להוצפה זו? אומרים היינו: הרי רמאי מדופלם אתה! מילה שלך אינה מילה! כמה הבטחות הפרכת במצה נחושה?! הרי "ברית" זו תחייב אותי בלבד כי איש אמת אני. מדוע אכבול את עצמי כאשר ליבך מלא מזימות רשע ונחלים אין סוף!!

אבל יעקב, איש שלום הוא ומעביר על מידותיו: מתחזה לבן לרודף שלום? מוכן יעקב להושיט יד! רוצה לפתוח דף חדש? מוכן יעקב לשכוח מאה רמאויות! ולא הסתפק בכך אלא ביקש להשריש מידה זו בבניו. לבן לא ביקש מעבדיו ללקוט אבנים אלא מבניו. שישתתפו בכריתת הברית, שיעמלו בה, כדי שילמדו ממנו ויילכו בדרכו: לא לנקום ולא לנטור, אלא לשכוח ולסלות, גם אם הלה לבן הארמי הוא, גם אם אין לכמוח בו - אנו מוכנים לשלום ומוכנים לטרוח עבורו! (מעין השבוע)

שבת שלום

פתגמי השבוע

ליקוט: בנימין בונן

"השמחה"

רבי אהרון מקרלין:

"שמחתו של איש פשוט חשובה משמחתו של חסיד עצוב"

רבי נח מלכווביץ:

"הבעל שם טוב בא לעולם להורות שפלות אמיתית ושמחה אמיתית"

רבי דב בער ממזריץ:

"שמחה ללא מחשבה - הוללות היא"

"חי-דע"

1. כיתות א-ג.

מקום לשמחות הקשור לפרשה ולשיר השירים.

2. כיתות ד-ת.

מה הקשר בין יעקב ולבן לתמר ויהודה?

פתרונות יש להעביר בכתב בלבד לאלעזר-חיים בונן כתה ו' בין הפותרים נכונה יוגרל פרס לכל חידה

פתרון לפרשת חיי שרה שם מקום - שור שם בעל חיים - שור בהגדרה זכה התלמיד היקר יוסף אלעזר נצרתי - כתה ה' יישר כח לכולם!

אל תקרי הליכות אלא

הליכות . . . (מתוך אורות ההלכה)

1. חייב אדם לעמוד לכבוד הוריו מזמן שרואה אותם מרחוק, וצריך לעמוד מלוא קומתו, ולא יישב עד שאביו יישב במקומו או יעמוד במקומו.
2. נוהגים שכאשר האב עולה לספר תורה, הבן עומד לכבודו ונשאר עומד עד שאביו חוזר לשבת במקומו, ונוהגים לנשק את ידי אביו בדרתו מהספר תורה (אבל לא בלחי).
3. חייב אדם לכבד את אחיו הגדולים ממנו ואם יש לו כמה אחים חייב בכבוד כל אחיו הגדולים ממנו וכן חייב לכבד את אחותו הגדולה.

הגאון רבי חיים טולידאנו זצ"ל

הכנסת אורחים של רבותינו

מה בין הכנסת האורחים של לבן הארמי שהעביד 20 שנה את קרובו בפרך לבין הכנסת האורחים של אבותינו הקדושים! הגאון רבי חיים טולידאנו זצ"ל, רבה של סאלי במרוקו, נהג לארח על שולחנו עוברי אורח בשבתות ובחגים ולא מצא מנוח עד שהשיג את האורח, אך פעם בערבו של חג השבועות, לא נמצא אורח. הורה הרב למשרתו שיחפש בכל רחבי העיר.

לפנות ערב חזר המשרת והודיע שלא עלה בידו למצוא אף אורח. אמר לו הרב: "חפש טוב. בדוק בכל מקום. לך אף לבית הקברות!"

עשה המשרת כדבריו, פישפש ולא מצא, והחליט לבדוק בבית הקברות. להפתעתו מצא יהודי זר יושב בין המצבות, פניו נתונות בכפות ידיו, וכל גופו מזדעזע בבכי מר. הזמינו המשרת להתארח אצל הרב והאיש לא שעה לדבריו. שב המשרת וסיפר את סיפורו לרב. לבש הרב את אדרתו ולקח את מקלו ומיהר לבית העלמין. מצא שם את היהודי הבוכה והפציר בו שיחדול מבכיו בגלל קדושת היום הממשמש ובא והתלווה אליו לביתו. והיהודי - אינו מגיב וממאן להינחם.

אמר לו הרב: "הסר דאגה מליבך ובוא עמי - ואני נשבע שאצילך מרעתך!"

כיון ששמע כך, קם והלך עם הרב ובדרכו סיפר את סיפורו: מתושבי סאלי הוא, ולפני שנים רבות יצא מביתו למצוא את פרנסתו מעבר לים. השם שלח ברכה במעשיו. חסך הון רבה וכעת חזר לעירו. האניה עגנה בנמל והנוסעים הורדו לסירה שתובילם ליבשה. כששילשלו את הארגז עם כל הונו, ניתק החבל והארגז צנח לים. כל עמלו עלה בתוהו - עני ואביון הוא!

נדהם הרב - הוא נשבע לעוזרו. מה יעשה?

חשב הרב למכור את ביתו ורכושו ולתיתם לאיש אבל הוברר לו שכל הונו לא יגיע למחצית הסכום. פנה הרב אל הנמל וביקש לראות את המקום בו נפל הארגז. או אז עמד לפני קונו בתחינה נרגשת. לפתע השתנו פני הים, רגשו וסערו והארגז צף מתהומות הים ונסחף אל החוף!! שש האיש ושמה ונשא את ארגזו היקר אל בית הרב.

שאלה אחת ניקרה בליבו של האיש והציקה לו - מה שלום רעייתו?

שאל הרב לשמה ובישרו כי ימצאנה בביתו. עובדת היא בבית הרב ומשתכרת שם למחייתה! (מעייין השבוע)

מילתא דבדיחותא

ליקט: יהונתן בונן

ילד רואה את חברו יורק על ממטרה. הוא רץ אליו ושואל: למה אתה יורק עליה? עונה החבר: היא התחילה...

חה...חה...חה...

איך מכנים את ביתן השומר בבית הקברות? פינת החי...

חה...חה...חה...

איך אומר עורך דין: "החיים שלך עומדים להיהרס?"

אל תדאג, סמוך עלי! ...

חה...חה...חה...

אמר לץ לחבריו: בשבת אני מגיע לבית הכנסת לבוש בחליפה בצבע זית. הופתעו החברים וחיכו לשבת. חיכו לו בבית הכנסת וראו שהוא מגיע בחליפה רגילה שחורה משחור. בסוף התפילה התנפלו עליו והטיחו בו את דבריהם. הרגיע אותם ואמר: מה? לא שמעתם על זיתים שחורים?

חה...חה...חה...

"זיידושי הפרשה"

"והנה סולם מוצב ארעה וראשו מגיע השמימה" (כתיב)

מעיר כאן בעל "אור החיים": אם האדם שפל בפני עצמו שהוא "מוצב ארעה", אזי "וראשו מגיע השמימה" - הריהו באמת גדול בשמיים, כפי שאומר הזוהר הקדוש "מאן דאיהו זעיר-איהו רב" והוא זוכה לירי כך שיהיה "והנה ה' ניצה עליו" - שתהא השכינה שרויה עליו, כמאמר הכתוב: "אשכון את דכא" (מעיינת)

"וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה

ואנכי לא ידעתי" (כתיב)

בעל ה"תפארת שלמה" מסביר את הפסוק בדרך זו: "אכן יש ה' במקום הזה" - אם ישנה השראת השכינה במקום הזה, אם המשכתי את הקדושה לעולם הזה, הרי זה רק משום "ואנכי לא ידעתי" - שלא ידעתי את "אנכי" כלל וכלל, שלא נתכוונתי לעצמי כי אם לכבוד של השם יתברך. אכן, מי שאינו מתכוון ל"אנכי" שלו, מסוגל להשפיע שפע של קדושה לעולם. (מעיינת)

"ויבא אלקים אל לבן הארמי בחלום הלילה ויאמר

לז הישמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע" (לא,בד)

יש לדקדק מדוע ציווה הקב"ה ללבן שלא ידבר עם יעקב גם טוב, כמו שאמר "מטוב עד רע"?

ויש לומר שפעמים רבות באים אומות העולם ומדברים עם ישראל בטובות, כדי למושכם עליהם ולטמעם ביניהם, ולכן ציווה ה' יתברך שלא ידבר עמו מטוב עד רע כמו שאומרים לדבורה "לא מדובשך ולא מעוקצך..." (תורת הפרשה)